

МЫНДААГЫЛАР БАЙ-ТАЙГА

● Чогаалчының орук демдеглелдери ●

(Эгес № 148 «Шыда»).

Район төвүнүн туугулар келген, олар майгылар орунга калбак мандалар турас шалду дерезе турлар. Бүгү чүдүлөр чүрүм-чыскаалды эмге-сөкселер болур. Арамын да бичи куумчулук, бузулду да майгы хоорайжыгыш турар. Мурунда кижилер майгы аржаа чанынга чурттай, мидик чыры бокталдырып-лаа тургулаан таарыгдар бар. Ам ол чорукту үз шалкан.

Бичан ийле майгы бар болду. Бирээни — Абаканда келген, өскөн — Каа-Хемде келген кижилерин.

Каа-Хем чурттуу, улут салдыг эш магадан чугаалан орду.

— Анчан чораш оорган кемелди алган мен. Кандаа эм тымылбаан. Бо лажаанга киргеш, дораан кылаштан эгелен мен. Ам киз чыл улай кээп тур мен. Буныч аржаан.

Шына-ла бунянг аржани! — Шала далайжыкандыр сидер — деп, Анатолий Салдакыча чаа келген эштерге тайдырдылар. — Ажырбас. Ам каш хонгаш-ла кааң ху-нер эгелер, борта кижилер кизилер апаар. Эки дашта-нылар. Сидерини кадымнар күүрүмге дерек.

Шыныг аржаанын алыч үчү чылдар бажын база барып келдүс. Кылыс дожу ам-даа эривен. Икере, сож аржаан баш мээниге чык дээр. Угаан арп турар.

Кайы шадга кылыс кааңчү-не йик, чинге йиш шорганга чүгүрүп баткан аржаанга се-кретарынын чолаачымы Ийи-мөгө-шынар тооларын ка-гачымын тур.

— Ол боор, чүге ыста-лар.

Бо-даа, анчаа чугаа деп бо-додым илалты тырчы эрде аарыг-аржык кайла боор. Ын-чалла-даа төрөн чөринге кижини сүзүлгөдү чөре турар апаар.

Ындыг булуңарынын бирээ-ни бо-Шыныг. Оң келер үзүш кагай. Чектел-ле, Ши-валит!

3. Кудрукпай Хертекович

Бай-Тайга бистин ажы-лыгынын программасы шы-на-ла келерге тырчы бол-ган. Бир түндө чон-биле үш-дөрт катта учурашар. Ра-йонунуң бүтү суурлары кез-дидис. Ажылыгыны колдуу-лаа дүр ортуу ашканда доо-зун турдуус. Кынар-биле учурашпалдыс дээр — пар-тия, совет, комсомол ажы-лыгылар, культура болган спорт төлөкчилер, ма-малдар, койчулар, кыргыч-дар, келээ ажал-агылдын ту-сук эртемчилер, башкыла, өрөөнчилер, даш-чонукчу-лары.

Бай-Тайгада мидик чугаа көтөрүс: «Кара-Халда бар-баан кижилер Бай-Тайганын хоорайжык оло. Чамлык эштер оор улам калдыр чугаалар: «Ка-ра-Халду көрбөс кижилер. Та-паны көрбөс оло. Ында учур-ла бар, чон үзүлгө чон чугаа кылбас.

Кара-Хал бажы бекке Бай-Тайганын мырнай өскө та-лазында чөр-дир, күн баар

чүгүндө. Оруу кадыр-беот, улут арттар ажар. Бистин ийнар аян-чорувусту райо-нун агроулетур каттыжылы-кынын даргазынын ора-лакчы Хүдөр-оол Одаван Хертектин уштап-баштап то-рааны эки болду. Богу ма-малдар чыгыштык, оюн-баш-каны чолаачылар, оюн-баш-каны чыгыштык болуучу-ра сон чорду. Оюн ийа-машынамыс Ажыкмаа Серото-на олуруп алган, бузул-ла орукка чыгыштык эшчор-раан. Хөдүт, солун, Ылан та-паны бээривиске, чөре Ка-ра-Халде өскөн-төзөн, ол чө-рини койгун чылдар чөрин бө-чилер, ам Шаган-Арыг эм-нелгенде ажаллап турар. Ында чөрлер аттарынын ду-гайын Ажыкмаа Серото-на орук дуртар тоолан бер-ди. Адак соода Алаш улууга чөмгөдү, буш болду.

Таспы-Аксы суурга саал-вай, Кара-Хал кайы сөз-дөш ханкан бис. Суур би-жыкта чадаг кижиге учу-раштымыс. Оң ат-шоланын Күжүт Лептасан Бал-за дээр. Солун кижилер. Оң ду-гайын алыч эгеге чугаалар бис. Оң элден болган, са-арыгалаан Алаш хемин «Кош-кар-оол көвүрү»-биле кеш-тивис. Богатыр Самбуеве-чи Кошкар-оол. Оң дугайын Ы-за айгы эгеге бижээни дээр.

Алашты кешкен, Ооначы-Белдирде кытагата хал кел-диныс. Мал-мал-даа көзү-бес. Ээлери мүн-ле бар.

— Мени Кудрукпай Хер-текович Дажы джир — деп, тайдырараттымыс. — Чай-агалаар дөш, машина мата-ор бис. Хоовусту кыргычаш, чүдүргаш тайгаалыптымыс.

Шак-ла ийчар бажыче кырып, көрөжип эгелдиныс. Хойжууң алымын ийи Се-рекмаа Сүрүновна ажы-лыкта барды. Бистин үрүг-дө-база эжимеж.

Киж ортуу чеди чорур койжы бистин айтырлары-ныска таваар зарылал олду. Ол ө-бүлө чала ажылы-ла-чө-рөбү үш чыл болган. Се-рекмаа Сүрүновна — «Күш-ажыкмы аллар» ардыныч, сө-ж чөринин эгелдиныс, сө-ж уруугуң мени, мичагаш «И-кени аллар» ардыныч II чө-рө-биле база шайнаткан. Дажыларын оон ийи шак-ла дөшкө, кижиле бажы-чө-рөбү эжимеж. «Найрал» поедания оодуруккан, Гу-луи, Сони ол мичар аял-чө-рөк база кылган.

Хойжууң калаалында 285 төрүт кой бар. Ол ө-бүлө-төрүт 100 койдан 101 ту-ра-ган алган. Бүгү соловоза дө-ш көргүзүт. Чөре мичагаш ийитиз-биле «Кара-Хал» со-в-

хоз малдыч чаш төлү бо чылыс эки алган: 100 кой-ла 83 хураган.

Кудрукпай Хертекович би-ле Серекмаа Сүрүновначыл улут уруглары база ала-нези-дөөс — улут огул Дагиз Шүшенске-е механизатор уулишениде өөрөйи турар, он дугар класс дооскан кы-зы Тана эки сакманчы бо-ган.

Дажылар кышка кезеде багыт эвес белеткенин кел-тнер. 15 тонна ситен белетке-алыр турган, чылдын-на 30 тоннаны кыштаанга эккен ап-турар. Хойжууң малмалач чаш төлү, баш саны-лаа, оң-продуктуу-лаа семирт-геден хамааржыр деп, Дажы-лар санат турарлар.

Кудрукпай Хертекович зер-ле хөдүт киж чорду. Ийи-дыг хойжууң кодымыска ажал-хөрек хайнып турбайт канчаар. Оң чарыш салган эки Ажыкмаа Хертек база Тураалыда № 2 хойжы брига-даныч муракчымы болуп ту-рар.

Хой кадарын чораш, уру-лар-даа ирлар-шоорлар. Күш-ажыла, уран чүгө иш-ка, хөд-аыт база хөрек. Дажы-ларын мыак ыры мылгыч болду.

Ооначынын ортаа белдир Онда чараш мезн чуртум. Орун кара, чараш кара Ойнап өскөн мезн эжим.

Кудрукпай Хертекович-ниң шын сеткили ол. Ындыг кижиниң ажал-хөдөс бүдү-гүр болбастың аразы чок.

4. Богатыр Самбуевеви

Тывага колхоз, совхоз бу-дүрүлгөсүнн хоочуу Бо-гатыр Самбуевеви Кошкар-оол-биле алдан чыдарыңч эгелден төрөн суурум. Ийа-Талга эң баштай учурашкан мени. Ол самалдан туткан клубка болжар.

Бичан эң белес, чарыг-ла-ныч эвөш тулут материал-дын дугайын Жлаов аттыг колхозтуң даргазы Б. С. Кошкар-оол онзалда чугаала-орду. Оң соода суурга Шы-Хаянын калбак дажы-лап туткан интернат көсүрү келген. Дараалында Чөзөк-сийиниң калбак эжимерине-ка шаваа талаашканын эгелден. Оң-на чылааанында Ак-Довурж артка «Кошкар-оол оруу» тыныгдан. Олан джы-ла хөд тулут мижы соорту-ган.

Элэн каш чыл эртен со-ловоз Кошкар-оол дарга чө-ле берген. Сураа ырак-узак Те-

сөткө оутурактар. Мындай чылааганында чамалыкка илелкей кошкылаа берилээр. Култура бажыныга эртин ту-рар келээлерин утка-шынар элээс белин турар, оларын чамалыс ажалк солуу. Ажа болулааа будуруле мурак-чылары-биле учуражылаар-га, шөргө назыны чөтөзө-лерге бодум кырып турар мен.

Советтин кууском даргазы В. И. Шербактын чуга-алында Ольга Иноктеевна Носкованын директорлаан Култура бажынынын ажалы-теңин негелденде дүштүр ам-лаа эде тургустунайын ту-рарын били албышаа, ре-дан-ияга чага бижээ авторун шүтүмчүлениде боттут үдө-инер бар дээрин толаратты-мыс. Чөзөк култура-спорт комплекзин суурда канчаар ажаллап турарын кым-даа чү-гаалаксар хөдүт чок. Моон ажал көрөгө бо чугула айты-рынын боттанышыны эжи-ле хөдөйи, илангы сөвөгү-үдө ажал суларан дөшөрүп «Клубка» түлө кинозал ан-гыла чүт-да болбайн ту-рары» эскерип каан, чагаанын автору ажалын Александр Хоумуш-биле совхозта парт-ком секретары А. Т. Слюсаре-ванын кабинетинге таныжы-латымыс.

Оон бижир турары-биле-ламыра, келээ Култура ба-жынынын директору О. И. Но-скова кандыг-лаа ажал кыл-

ДЕЛЕГЕЙ МЕДЭЭЛЕРИ

Бөгүн—ЮКЭ-нің XIII съездизи ажиттынар

СВЕТОЗАРЕВОВА УЖУРАЖЫШКЫННАР

Черепида крышларалыг бар-жынарлаан элээн белдир сиртин улут эвес тейин сиртин дээр хараар болза. Велика-Морана хемини шынааында ча-гыла берген Светозарево ча-гыла иштине дөс көстүр чы-дар. Боже, бекиткич болу-да чүс-чүс чыл иштине туруп келген дугайын хөдөзө-сириттер дээр хоорай чурттакчылары бо-ла чөдөп кээрлер. Оон олар: «Фашист агрессорларга улар калы ай-ылдадып турган туучушкун-нарга 1944 чылдын октябрь-ноябрь айларда өлген Кызыл Армиянын солдаттарына бол-жаш офицерлерине» деп би-жиктиг имарот тураскала ча-гыла баарлар. Ажы-дуунамын хөдүрде 1170 дайынчыны ор-нуктуган.

Великий Раковец дээр укр-ин суурдан чоокта чаа келген чагаанын хоорайнын чурт-шыл музейинге чорума мез-из көргүзүлөр. Ийи-дыг Васи-левна Пальчинин ачазы ба-за-ла Светозарево хоорай-ла хөдүртүткен болган чоокта чаа анча чоранынын дуга-

йында ол мынчаар бижип ту-рар: «Мен оон чанып келген соода мезн бажыныма ча-гыс чөр чурттуларын чыгып келгенер. Фашизмге улар де-миселге өлген кызыл шериглер болган партизанын дугайын-ла сидериниң мидикты-биле сагыш салып келгенер дөш сидериниң чогунарга бүтү-ле чагыс чөр чурттуларын өмү-нөзөндөс өөрү чөттиргенин илердерин чөшээр көрү-нер».

Октябрь 17 — хоорайнын эң улут байырлалы, Светоза-рево-ну хостаан хун. Моон 1944 чылда Совет Армиянын каттыжышыны, Югосла-вияның улусу-хостаа армия-зынын келетери болган пар-тиянын орталары Белградта штурмнар дөш чорукканар.

Хоорайнын төгүрү револю-суну чачкылар-биле байлак. Манга 1846 чылда, Сербияга социалист шимчээшкенин үндөзүлгөсүнн ачазы ба-за-ла Петербуртка турган орус револю-сун демократтарың адезанын талаакчымы болган уламчы-

лакчымы апарган. Оң алыч шаандагы Ягодина суур ам элден турар. Коммунистер 1920 чылда хоорай чагыргы-нын согулдарына үш муң кире балмашкынынын ал-гачынар. А калган фашизм-биле демиселге чөдөп кээр. Беш муң хоорай чурттакчы-лары партизанын чоруй бар-гачынар.

— Чүгө бистин хоорайы амын төгүрү Россия-биле Совет Эвилели-биле харылаш-тырып турар эвес, харын бө-гүнт амырал база холбаш-тырып турар — деп, Веролоб Таваскович орус дил кырында чугаалган: — Бистин улут бу-дүрүлгөс — кабель заводу эртен чылыс совет чагыгы-ларга 3,5 муң километр тем-чээлг энергетика база ол хө-дө телефон кабельдерин чө-дүп бергенер.

Сам-чугаагайларын алап ора-миз чугаалажып орган кижини сазыны-лаа көрбөс, ана-ла, сагыш-биле чугаалаан бээр бол-ду. Ажы хүнүңүң чартык ко-занын заводка ол эртинер, шы-нар болган стандартизация айтырларынын талазы-биле директор-кординатор хүлээ-ленин база күтүлүп турар. Хүнүнүң артка кезини хоорай-нын скупщина даргазы соң-гулалыг албан-хүлээленин күтүлгөсүнине чарыгдан турар. Заводтун төлө кези Москва-ла туруп турар болганда, ол анча каш-лаа улаа чорган. Стандартизация талазы-биле ЭДЧ-ның доктаамал комисси-зынын хуралы улаас Свето-заревово хоорайга болупту-чу чугаалаар-ла заводтун автор-и-телия болган Тавасковичиниң бодууну ачы-тамызын база үчүлөп көргөсүнүн чөтөзө-сириттер.

Хемчээленин талазы-биле хоорайда ийи чөдө бүдү-

— Бо ажы кончук нарын бо-гаш ол будуруленин коммуни-стериниң кичээленин тө-вүлө туруп турар — деп, комбинаттын партия органи-зациинын секретары ажалы-кан Часлав Миличич чуга-лап турар: — Улаас Югосла-виянын Коммунистер эвилелин XIII съездин ажиттынар. Алаа чугаалажыр бир кол ай-тырларынын бирээни — ажалыч чонарын амырал-ынын социал байдалын эжи-лери. Ол айтыртын бистер база шийтирип турар бис. Чүнү-лаа мурунда чуртта-лап туудуң, аныкатын ажал-биле халдырарын ай-тырларың көр бис. Бистер өскө социалист чурттарын дүржүлгөсүн өөрөйи көрүп, СКП-ның XXVII съездинин ажалыч кичээлениг таны-жып турдуус. Совет удуру-ла-ның дүржүлгөсүн страте-гиямы бисте улут авторитети чаала алганын база чугаала-каай.

С. ГРЫЗУНОВ, ПМА-ның тус, көр.

Польшаның Лодзь хоорайда экономист Мариян Котли-кий пластикин кылган кузовтуг автомобилда чогадып тургускан болган кылган. Бельско-Бяла будуруп унуруп турар «Фиа-126» машинаның моторун болган дүвүн анчаа ажаллаан. Машинаның деңизин болган кузовтуг аэроаи-мидик хөдир эскерткен отулар чүр чарыгдалын «Фиа-126»-ге деңизерге 1—2 антыг кырылар арганы берген.

ЧУРУКТА: Мариян Котликий болган оң «Пастус» деп машинасы. Фото ЦАФ—СЭТА-нын.

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

БЕРЛИН. СЭТА-ның кор-респондентиза Валим Чудовуң дамчып турары болза: ГДР-нин дээш болган ортумак өө-редилге чөринин 60 муң ажыг студенттери бо чылы-чайгы күш-ажыкчы семестре-киржип турар. Оларның чартык хире кезин ГДР-нің найы-сыланын будурулгөсүнине болган туудуларын, транс-портка, амыралда халдырла чөринине ажаллаарлар. Бер-линниң архитектуралыг ову-р-хөдир улам ийи ажалы-рыне, хоорайнын демир-оруну-нуң оруун болган метрополи-тенин хөдүрлерине олар кир-жирлер.

Студенттерин чамалып газ хоорайларынын тууду-жы-ларынга, келээ ажал-агылдын ишчелерине дуузаларлар. Чайгы күш-ажыкчы семестре-нин хөй киржикчилер ГДР-нин Хостуг немец аныктар эвиленин «Чагай арга-арыг» деп программанын дүштүр ажалы уламчылаар-лар. Оолар болган кыстар арга-арыглар чөринин элээн удуг деисээрлерин аштап-арыгларлар. Бүдүн чартык муң киж дүштү ажаллаа-ны-га киржир.

Бо чылы Хостуг немец аны-ктар эвиленин 11 муң хире келжигүнери чайгы удулуш социализмин акы-дуумалыш-кы чурттарыга эртинерлер. Оларның ол-ла хире эжелери ух чурттарда ГДР-ге чайыс келерлер.

«Чарыгдалын мастери» ат-дөш үр-түңкелерин, чога-лакчы чарыш Польша улам өзүл олар алаар-хүдүкелдиг болган будурулгөсүн чартык ажалга чугула калган бер-ин турар. Чүгө эртен чылыс чынар, икжээрлер болган техниктер киржиккен. Олар ийитиз-биле чартыкчы 194 муң саналарын кырген. Ол саналар чыг-эти болган ма-териалдарын, будуру турар чарыгдалын шынар алаа бекдир арганы берген болган берип турар. Республиканын улус ажал-агылдын өскө-лаа хөдөзлөдөринге оларын чо-гадкыч ажалынын эконо-мика талазы-биле ажалы 90 миллиард алыч кылдыр үнө-дөш турар.

«Чарыгдалын мастери» ат-дөш үр-түңкелерин, чога-лакчы чарыш Польша улам өзүл олар алаар-хүдүкелдиг болган будурулгөсүн чартык ажалга чугула калган бер-ин турар. Чүгө эртен чылыс чынар, икжээрлер болган техниктер киржиккен. Олар ийитиз-биле чартыкчы 194 муң саналарын кырген. Ол саналар чыг-эти болган ма-териалдарын, будуру турар чарыгдалын шынар алаа бекдир арганы берген болган берип турар. Республиканын улус ажал-агылдын өскө-лаа хөдөзлөдөринге оларын чо-гадкыч ажалынын эконо-мика талазы-биле ажалы 90 миллиард алыч кылдыр үнө-дөш турар.

ЧУРУКТА: кандыг-лаа агресорун талаашкындаа те-ра-н чуртун камгалап дөш бо анык хөдөзлө халыда боодут чоруп турар.

СЭТА-ның фотохроника.

СОНУРГАЛЫН ХАЙНЫКТЫРБААН. ЧҮГЕ?

● Копту-Аксы суурнун көдөз Култура бажыны кино, концертче албаан ●

бизин чонну хаара тударын ам-даа чедип

«Каа-Хем районун Копту-Аксы суурда көдөз Култура бажынынын ажалы шутт сөгиле-сөзүп турар берген. «Ала» ажалы-биле, «Чалы» назы» астрада бөлүтүн концертте-ниге чон чылаа.

(Авторун чагаалында олду-турлар).

Шүтүмчүленин чон-биле Каа-Хемде «Тенинча оруу» оюстотун Копту-Аксыга чөдө берген, даштындаа көөр-ө ийи хөдөшкө, ийитке кире бөргө чангыс кат Кул-тура бажыны сонуурган, оон дерелге-каасталганын көрүп, култура оладын ажалдакы-лары, суурнун чурттакчылары-биле чугаалажып, чагаала бижээ чүдүлөр-биле таныжып кырыпты.

Култура бажынынын ди-ректору О. И. Носкованын дик-тенин, советх конторазынын чанынга турган болук уду-стун өрөөнүгө бардым.

— Клубка дүң кино көрдү-көр бөз—деп, таакты изырып алган орган бир эрден айтыр-дым.

— Бисте кинолар чөй чок. Харылаа салбырында көрө-дөш ажал кылдып турар, өскө чөр улут бис ийи.

Куламык диналган чугаа-сооттун ужу-кылды, ийи ая-лы ол чөрин чурттакчылары-ны шыах болуу, мезн-биле калжанып келген хөдөзлө-к килелер.

— Сидерини бо Култура бажынында кандыг кинолар үшүп турарың? — деп сонур-

гаарыңга, оон чарыкы ийи-дыг болду:

— Азыраа хаванынмын чаа төрөс оолдары ажал-рынга өйлөшкөн, клубче баш сугар тайып кайла боор!

— Кижону гүлчү көрү-турар улус бис — деп, бир анык уруг айтыр-лаа сал-банында, мөдөн чугаа эрөк-сөдө.

— Концерттер болуп, кел-жө-өр эртин турар бө ийич? — болур-ла чүвө. Боттары-мыс-даа киржип-ле турар-дыр бис.

Ужурашка кижилеринин көдөз Култура бажынынын ажалынын дугайында бола-ларын аныгылаан турары оон-лаа өскөдөр-биле чугаа-лашкан, эскерип кадым.

Улус депутаттарынын Коп-ту-Аксы көдөз Советиниң куус-ком даргазы Владимир Илья-Шербактын редакцияга келген томулаа чагаала Култура бажынын ажалы-биле оон эртин турар дээр. Келээ Со-вет биле Култура бажыны бирээни доора, өскөсү узун дургаар кудумчула мырнай кожа турар.

В. И. Шербак дарганын ху-рээ алышымынга барып, шүтүмчүлениг чагаа дугайы-на чугаалаштымыс.

— Ийе, концертче чон чылабын баар таарыгдалар бар улус— дээр, ол чугаа-ны уламчыла-дыр: — Моон мурунда бир-ле тылыс суур-га артистер келерин чарлап каарымска, олар бистери

сөткө оутурактар. Мындай чылааганында чамалыкка илелкей кошкылаа берилээр. Култура бажыныга эртин ту-рар келээлерин утка-шынар элээс белин турар, оларын чамалыс ажалк солуу. Ажа болулааа будуруле мурак-чылары-биле учуражылаар-га, шөргө назыны чөтөзө-лерге бодум кырып турар мен.

Советтин кууском даргазы В. И. Шербактын чуга-алында Ольга Иноктеевна Носкованын директорлаан Култура бажынынын ажалы-теңин негелденде дүштүр ам-лаа эде тургустунайын ту-рарын били албышаа, ре-дан-ияга чага бижээ авторун шүтүмчүлениде боттут үдө-инер бар дээрин толаратты-мыс. Чөзөк култура-спорт комплекзин суурда канчаар ажаллап турарын кым-даа чү-гаалаксар хөдүт чок. Моон ажал көрөгө бо чугула айты-рынын боттанышыны эжи-ле хөдөйи, илангы сөвөгү-үдө ажал суларан дөшөрүп «Клубка» түлө кинозал ан-гыла чүт-да болбайн ту-рары» эскерип каан, чагаанын автору ажалын Александр Хоумуш-биле совхозта парт-ком секретары А. Т. Слюсаре-ванын кабинетинге таныжы-латымыс.

Оон бижир турары-биле-ламыра, келээ Култура ба-жынынын директору О. И. Но-скова кандыг-лаа ажал кыл-

бай турар. Чүгө ажалы аи-орар».

Автор мында арай хааты эртинерин болду. Чүгө дээр-ге миде култура-массалыг ажаллар совхозта парткомуну бадылаан плав бугулар чоруй турар. О. И. Носкова чангыс чөр чурттуларын аразында түдүктөлдиг кижилерин бижээ. Ол Копту-Аксы «көдөз Советиниң депутат болу-шаа, чон мурунда өтөдү берип турар. Олга Иноктее-вны бо тылыс Кызылдан урду чөдө уулышкылаа бө-фө-редилге-биле дооскан, режис-сер түсүк эртемниг диплому-солга алган.

Автор чагаалында оон ийи «Фобениң бир азында турар, кыры бижек-биле ол келер каан, шариктери чок бияларка соловуш барын» база бижээ. Советх спорт талазы-биле инструктор Д. Кара-Саа бол-тоду ойнаарында белек кыл-дыр септеп кылган каан. Чө-риниң спорт инструктор Ле-каа Кара-Салдын чонуну шүтүмчүлө аштанамалыг кижилер дөш комсомолчу ийи киржикчилер ажал-лап турары деидекекенин эл-иында сөс чыл школазын өрөөнчилер-биле бөдүтү-порт шалуу база ажаллап кирген. Ам Култура бажы-нын чанынга аныктары ажал-лап турган, таарыгдалар чөрин өөрөйи көрбөй ту-рарында кино, концерттерге бижээ чонуну сонуургалы та-чылаан.

Бо анык кижилер Култура бажынында чаа тургустунар сөгүм ансамблин илелкей

Чагааның изи-биле

концертче албаан

диг киржикчилерин бирээс. Калдар-биле ажалы аи-партком контролга ап, комсо-молу Д. Кара-Саа ийишкы бөт-илелкей бекке, организак-чы, чогаалчы аргаларыг аныктары ажал-хөдөс ажал-лаптырар, оларга когуур үе-илде деткиме-дузаны көрү-чөзү чугула.

Бижикчилер киржиле-биле партком секретары А. Т. Слюсарев, көдөз Советин кууском даргазы В. И. Шербак, профком даргазы Ф. С. Селина, советх директору Ю. И. Клепиков оларын аразында ажал-агылдын байдалга эртен ажал чугаага көдөз Култура бажынынын ажалы-теңин негелденде дүштүр аде тургузарын О. И. Носкова-лаа негезе. Көдөз Култура бажыны кижизинде болган култура-массалыг ажалдар-нын төмү болганда, чонуну сонуургалы таныктырып, кижилерини өлкө созулаап тыр-га бээр солун хөдөзлөдөрин кы-лып

